UCK Uniwersyteckie Centrum Kliniczne	Edycja	4
	Strona/ stron	1 z 5
ZAŁĄCZNIK NR 1 DO POLITYKI BEZPIECZEŃSTWA INFORMACJI	Data edycji załącznika	14.11.2023

FAZY POSTĘPOWANIA. CYKL DEMINGA

1. Fazy postępowania (Cykl Deminga)

1.1. Jednym z podstawowych założeń *Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji* (SZBI) jest podejście procesowe dla zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzanych *Informacji.*

1.2. Podejście procesowe odzwierciedla zastosowany cykl PDCA (*„Plan” – „Do” – „Check” – „Act”*), zwany również cyklem Deminga (patrz. Rys. 1.), który zakłada czteroetapową sekwencję prac lub działań, a tym samym pozwala na odpowiednie nimi zarządzanie oraz nadzorowanie ich stanu realizacji.

Rys. 1. Cykl PDCA (cykl Deminga).

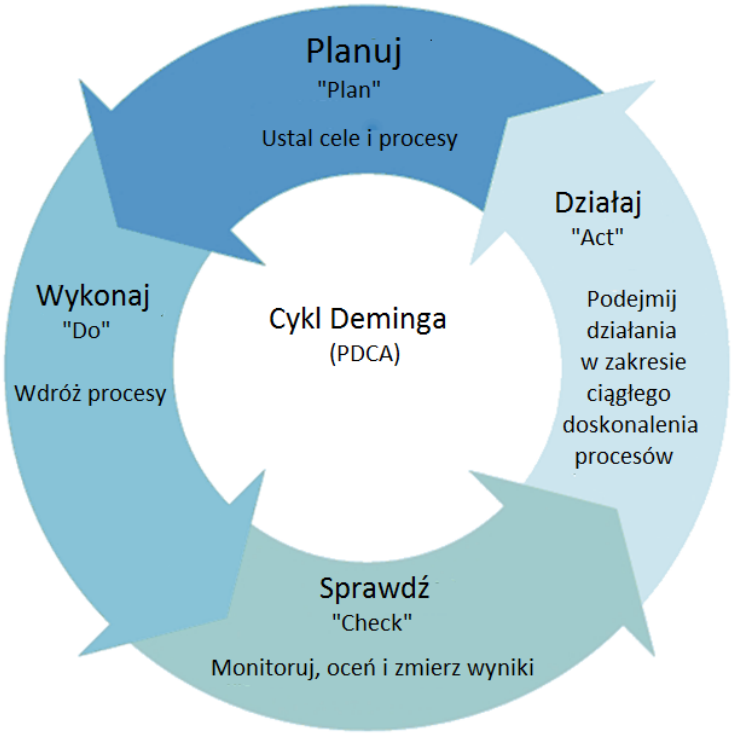

1.3. Poszczególne fazy postępowania stanowią:

- faza planowania - „Planuj” (*„Plan”*) - zaplanuj sposób realizacji działań lub prac (tj. ustanów politykę i cele, zidentyfikuj procesy i odpowiedzialności, określ procedury odnoszące się do zarządzania ryzykiem i doskonalenia SZBI),
- faza wykonania - „Wykonaj” (*„Do”*) - wykonaj to, co zostało zaplanowane (tj. wdróż i stosuj politykę, środki nadzoru, procesy i procedury),
- faza sprawdzania - „Sprawdź” (*„Check”*) - sprawdź lub/i oceń czy działania lub praca zostały wykonane właściwie (tj. monitoruj, oceń i – tam gdzie to właściwe – zmierz wyniki działania procesów),

- faza działania - „Działaj" (*„Act"*) - pełnij nadzór oraz podejmij działania doskonalące (tzw. *Ciągłe doskonalenie*).

2. Faza planowania

2.1. Celem podejmowanych w ramach fazy planowania czynności jest zapewnienie, że *System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji* (SZBI) został ustanowiony prawidłowo, w sposób odpowiedni dokonano *Identyfikacji ryzyka* i opracowano *Plan postępowania z ryzykiem*.

2.2. Planując *System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji* (SZBI) UCK rozważyło tzw. *Kontekst wewnętrzny* i *Kontekst zewnętrzny* organizacji, potrzeby i oczekiwania *Stron zainteresowanych*, a także określiło *Ryzyka* i szanse, do których należy się odnieść w celu:

- zapewnienia, że SZBI może osiągnąć zamierzone wyniki,
- zapobieżenia wystąpieniu niepożądanych skutków lub ich zredukowania,
- *Ciągłego doskonalenia*.

2.3. UCK zaplanowało:

- działania odnoszące się do określonych *Ryzyk* i szans,
- sposób ich zintegrowania i wdrożenia w procesach składających się na SZBI oraz oceny ich skuteczności.

2.4. Podejmowane przez UCK działania w ramach tej fazy to:

- określenie założeń do dalszego planowania i wdrożenia SZBI, w tym dotyczących, przede wszystkim:
    - celów i oczekiwań związanych z funkcjonowaniem SZBI, które decydują o wyborze metod i technik umożliwiających osiągnięcie tych celów,
    - zakresu SZBI,
    - wyboru metody budowania SZBI,
    - delegowania uprawnień,
    - czasu realizacji, potrzebnych zasobów oraz przewidywanych kosztów wdrożenia SZBI,
    - poddania SZBI certyfikacji trzeciej strony,
- ustanowienie Polityki Bezpieczeństwa Informacji (PBI) zawierającej wytyczne, tj. cele i zasady postępowania w odniesieniu do *Bezpieczeństwa informacji* oraz innych procedur składających się na *System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji* (SZBI), a zwłaszcza procedur dotyczących *Zarządzania ryzykiem*,
- dokonanie *Szacowania ryzyka* w *Bezpieczeństwie informacji*, w tym analizy i oceny poszczególnych rodzajów ryzyk, na jakie narażona jest organizacja, dzięki czemu można zidentyfikować *Zagrożenia* dla *Aktywów*, ocenić *Podatność* na *Zagrożenia* i *Prawdopodobieństwo* ich wystąpienia oraz estymować potencjalne skutki, a także wskazać i określić odpowiednie działania zarządcze i priorytety dla *Zarządzania ryzykiem* w *Bezpieczeństwie informacji* oraz wdrożyć mechanizmy zarządzania, służące ochronie przed tymi *Ryzykami,*

- opracowanie *Planów postępowania z ryzykiem* dla *Aktywów* o *Ryzykach* większych niż ustalony poziom *Ryzyka akceptowalnego.*

2.5. W przypadku dokonania *Identyfikacji ryzyka* o poziomie nieakceptowalnym możliwe są takie warianty postępowania, jak:

- *Zachowanie ryzyka* (np. w przypadku, gdy *Działania korygujące* są zbyt kosztowne lub niewykonalne ze względu na charakter procesu),
- *Przeniesienie ryzyka* (inaczej *Transfer ryzyka*): dzielenie *Ryzyka* z inną stroną / innymi stronami (np. umowa z ubezpieczycielem, finansowanie *Ryzyka*),
- *Redukowanie ryzyka*: działania mające na celu zmniejszenie *Ryzyka*, np. poprzez usunięcie źródła *Ryzyka*, wdrożenie dodatkowych *Zabezpieczeń*,
- *Unikanie ryzyka*: wycofanie się z realizacji określonych celów i zadań (np. nierozpoczynanie lub niekontynuowanie działań generujących *Ryzyko*).

2.6. Wszelkie czynności podejmowane w ramach fazy planowania są dokumentowane (wraz z określeniem narzędzi oraz technik zastosowanych dla wykonania czynności tej fazy).

3. Faza wykonania

3.1. Celem podejmowanych w ramach fazy wykonania czynności jest zapewnienie skutecznego działania *Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji* (SZBI).

3.2. W ramach fazy wykonania ma miejsce wdrożenie i eksploatacja przyjętej Polityki Bezpieczeństwa Informacji (PBI) oraz ustalonych *Zabezpieczeń* i szczegółowych procedur, w tym identyfikacja grup *Informacji.*

3.3. Dokonaną ww. identyfikację grup *Informacji* oraz ich podział wg grup *Zabezpieczeń* odzwierciedla dokonana przez UCK *Klasyfikacji informacji*.

3.4. W zależności od podjętych w trakcie fazy planowania decyzji dotyczących *Postępowania z ryzykiem*, które odzwierciedla *Plan postępowania z ryzykiem*, w ramach tej fazy wdraża się ustalone uprzednio działania.

3.5. Po ograniczeniu lub przetransferowaniu *Ryzyka nieakceptowalnego* może pozostać tzw. *Ryzyko szczątkowe*. Wdrożone mechanizmy kontrolne winny zapewnić natychmiastową identyfikację i zarządzanie również tego rodzaju *Ryzykiem*.

4. Faza sprawdzania

4.1. Celem podejmowanych w ramach fazy sprawdzania czynności jest weryfikacja oraz utrzymanie efektywności *Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji*, tj. w szczególności weryfikacja czy utrzymana jest spójność dokumentacji SZBI z podejmowanymi przez UCK procesami, a także czy wdrożone *Zabezpieczenia* funkcjonują efektywnie, zgodnie z zamierzeniami.

4.2. W ramach fazy sprawdzania sprawdzane jest wykonanie procedur i wymogów Polityki Bezpieczeństwa Informacji (PBI) oraz dokonywana jest okresowa ocena *Ryzyk akceptowalnych.*

4.3. Faza sprawdzania przy tym obejmuje przegląd procedur zarządzania oraz eksploatacji *Zabezpieczeń*, a także bieżący *Przegląd ryzyka* z uwzględnieniem zmieniających się technologii, *Zabezpieczeń*, *Zagrożeń*, *Podatności* i wymagań prawa oraz *Zainteresowanych stron*.

4.4. W ramach fazy sprawdzenia można zastosować cykl PDCA *(„Plan" – „Do" – „Check" – „Act"),* który zakłada czteroetapową sekwencję prac nad stwierdzoną lub potencjalną *Niezgodnością*, a tym samym pozwala na odpowiednie nimi zarządzanie i nadzorowanie stanu realizacji wdrożonych działań.

4.5. W ramach fazy sprawdzania wykorzystuje się następujące techniki testowania:

- rutynowe sprawdzenie – regularnie wykonywane procedury w ramach podejmowanych przez UCK procesów, które pozwalają wykryć nieprawidłowości,
- samokontrolujące się procedury – narzędzia umożliwiające natychmiastowe wykrycie błędów, które mogą pojawić się w trakcie wykonywania jakiegoś procesu (np. narzędzie monitorujące sieć, które powoduje uruchomienie się alarmu w momencie wystąpienia błędu),
- uczenie się od innych – zbadanie, jak inne instytucje rozwiązują tożsame problemy z zakresu *Bezpieczeństwa informacji*,
- audyty SZBI – działania wykonywane regularnie z wykorzystaniem odpowiednio dobranej próby aktualnych zapisów i dokumentów oraz rozmów z zaangażowanym w badany proces kierownictwem i osobami, mające na celu określenie poprawności funkcjonowania SZBI, w ramach których weryfikuje się czy:
  - Polityka Bezpieczeństwa Informacji (PBI) oraz inne procedury SZBI są aktualne, przestrzegane i spełniają zamierzone cele,
  - metodyka *Szacowania ryzyka* jest odpowiednia,
  - wdrożone zabezpieczenia, w tym zabezpieczenia fizyczne i informatyczne, są odpowiednie, poprawnie zaimplementowane, skonfigurowane i działają zgodnie z zamierzeniami,
  - *Ryzyka szczątkowe* są odpowiednio oszacowane i akceptowalne dla *Najwyższego Kierownictwa*,
  - rekomendacje wynikające z poprzednich audytów zostały zrealizowane,
  - SZBI jest zgodny z wymaganiami normy PN-ISO/IEC 27001 oraz wymaganiami prawa,
- przeglądy SZBI – działania, których celem jest sprawdzenie efektywności funkcjonowania SZBI, zidentyfikowanie elementów wymagających udoskonalenia i podjęcia odpowiednich *Działań korygujących i zapobiegawczych*.
- analiza trendów – działania prowadzone regularnie, wskazujące obszary wymagające ulepszeń.

5. Faza działania

5.1. W ramach fazy działania podejmuje się działania prowadzące do ciągłego doskonalenia *Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji* (SZBI).

5.2. W ramach tej fazy, na podstawie wniosków wyciągniętych z czynności przeprowadzonych w fazie sprawdzania, w tym z oceny funkcjonowania wdrożonych *Zabezpieczeń*, podejmuje się wszelkiego rodzaju działania doskonalące, w tym działania:

- korygujące (w celu wyeliminowania niezgodności lub innych niepożądanych sytuacji),

- zapobiegawcze (w celu wyeliminowania przyczyny potencjalnej niezgodności lub innych niepożądanych sytuacji), tj.:
    - naprawcze,
    - prewencyjne.